

Відшукати в Прикладниках, де мешкає родина прикордонника Сергія Мартинюка не так і складно. Скільки того села... Тим паче, що хатина, в якій винаймає житло молода сім'я, над самісіньким автошляхом, неподалік прикордонного пункту пропуску "Прикладники". Сіра мжичка надворі заставляє швидше стукати в двері, проситись до покоїв. Зачувши, хто і звідки турбує господарів, Наталя знічується.

- Я ж не звикла до уваги сторонніх та ще й до спілкування з пресою. Не знаю, що вам і розказати можу, - молода жінка безпорадно позирає в бік своїх малят, немов би питає поради в донечки та сина: чи ж варто їм пожуритись стороннім на своє життя? Чи варто комусь повідувати, що на душі у дружини, коли її чоловік перебуває в зоні АТО? Як то діткам без тата, який не звик оскаржувати накази командирів? - Я ж вам нічого такого повідати не можу, бо навіть не знаю, в якому конкретно місці Сергій несе свою службу. Війна в нашій сім'ї - заборонена тема. Він на всі мої запитання стосовно свого перебування в зоні АТО дає одну відповідь: "Тобі це знати ні до чого," - мовить Наталя.

- А ви розкажіть про себе, про діточок. Розкажіть, чим живете, на що сподіваєтесь? - настійно припрохую жінку до розмови. І в ту саму мить почуваю себе настільки незручно, немовби маю найпершу провину і перед нею, і перед її малятами за те, що Сергій нині в зоні АТО.

Наш тато в АТО

Найбільшим його бажанням було побачити, як син зробить свої перші кроки. Війна на Сході країни перевернула життя родини прикордонника Сергія Мартинюка згори донизу. Артемкові не поминуло й десяти місяців, коли тата відправили в зону АТО. Й на ніжки хлоп'я збивалось під пильним поглядом мами та маленької сестрички Ані. Й своє перше слово "тато" маля пролепетало, дивлячись на сімейне фото.

майбутнє, окрім одного: "Хай скоріше все це скінчиться, хай мій чоловік, батько моїх дітей повернеться живий-здоровий до-

навпроти, живе ще одна моя добра помічниця - сусідка тьотя Галя. Яке в неї добре серце! Вона й за дітьми, як треба, нагляне, й допоможе: чи то

його щосили. Думала, Сергій і розплачеться, коли почув, як малий лепече: "Та-то, та-то!" А донька так його завжди чекала, перепитувала: "А де тато? А коли приїде, а що привезе?" Чекала до півночі, боялась заснути, прогавити, коли тато до хати зайде. А коли він приїхав, засоромилась, заховалась, боялась татові на очі показатися. І сміх, і плач! То мені зараз якось легко про це говорити. А в той момент таке воно все було на емоціях, що ніяких слів не вистачить, аби все передати. Здається, що то людині, жінці потрібно для щастя? Щоб дітки були здорові, чоловік поряд з тобою був. Так мало насправді нам потрібно. Тільки, знаєте, дивилась на свого Сергія і геть не впізнавала його. Війна змінила все: погляд, думки, голос. Я згадую, як ми познайомились, згадую всі ці роки нашого спільного життя. Він завжди був таким веселим, компанійським, так любив поговорити. А тепер - день може проходити і слова від нього не почуєш. Весь в думках. На всі запитання про те, де служить, що там насправді відбувається, у нього одна відповідь: "Тобі від того легше не стане." У якійсь мірі з ним і погоджуюсь, бо думаю, якби почула з уст свого чоловіка все те, що часом чую в новинах - не знаю, як би і жила з тим усім. Я через те стараюсь менше дивитись телевизор, менше дослухатись до новин про військові дії. Можливо, не всі мене й зрозуміють. Але мені так легше. Я знаю одне: мені потрібно берегти дітей і просто чекати з ними нашого тата,

- Мені двадцять п'ять років. Я народилась в Рівному. До Прикладник наша сім'я перебралась, коли я вже ходила до восьмого класу. Мій тато з цих місць, вчителює в Прикладницькій ЗОШ. Тут у клубі я й познайомилась зі своїм майбутнім чоловіком. Сергій родом із Волині, з сусіднього Любешівського району. В прикордонному загоні він уже служить тринадцятий рік. А побрались ми з ним сім років тому. Я ще зовсім молода була, ледве вісімнадцять поминуло. Тільки встигнула закінчити школу кухарів у Рівному. Отут у Прикладниках і почали будувати своє сімейне життя. Знімаємо власним коштом квартиру, ростимо діточок. Нашій Анечці 4 роки, а Артемчикові у липні буде два. Діти – то моя найбільша підтримка і розрада у житті. Та війна... Через неї все пішло шкереберть. Жили собі люди, тихо-мирно. Займались своїми справами, дітей народжували. Ніхто й ніколи не думав, що прийде такий час, що вовком доведеться вити. Я вам навіть передати не можу, що коїться на душі у жінки, коли вона чує ці слова: "Мене відправляють в АТО." Нашому Артемчикові було десять місяців, коли Сергій повідомив мені про те, що їде на Схід. Господи, як я плакала, як просила його поговорити з начальством, щось вирішити, бо ж у нас двоє малесеньких дітей. А він мені у відповідь: "Це навіть не обговорюється. Я мушу йти. Всі йдуть. Я нічим не кращий і не гірший від інших. Зрозумій, так треба." Ці сім місяців його служби в АТО – то для нас ціла вічність. І день, як рік. І ніч, як те десятиліття. Щоб не робив, де не йшов – думка одна: "Як він там?" І ніяких більше бажань, і ніяких планів на

дому." З одного боку я розумію: він військовослужбовець, прикордонник. Й, виходячи заміж, я десь усвідомлювала, що служба є служба. І жити доведеться, як то кажуть, на валізах. Ми за ці сім років уже три квартири змінили. Дітки підрастають: ні свого дому, ні конкретних планів. Але раніше в нашому житті не було війни. Тепер все змінилось. В мене таке враження, що ті всі військові дії, буквально, за нашим порогом. Я не бачу їх, не знаю, що там насправді діється, але в душі постійний страх. Живу від одного телефонного дзвінка до іншого. Озветься Сергій – і вже добре. Значить - живий, значить - все у нього в порядку. А він такий небагатослівний. Перше його запитання завжди: "Як ви? Що діти?" Його ж цікавить усе. Він так хотів побачити, як то Артемчик піде своїми ніжками. Так хотів почути, як він перше слово своє скаже. А воно, бачте, як все вийшло. Ніхто не подивився, що діти такі малесенькі. Не відсилають в АТО лиш тих військовослужбовців, у яких трое дітей. Ніхто не зважає на те, що мама одна, що в такому віці за дітками такий пильний нагляд потрібен. А мої - це й такі хворобливі. За цей час ми стільки разів в лікарні побували! Та кому до того діло? Сергій, коли телефонує і чує, що хтось із дітей знову хворий, прямо сам не свій. Бо ж добре знає, що то село, що на місці лікаря нема, що дорога до Зарічного далека. А ще ж потрібно комусь і за господарством наглядати. Дарма, що чоловік військовий і житло ми винаймаємо, а все інше, як у всіх односельчан. І корову тримаємо, і свині, і город садимо. Добре, що маємо неабияку підмогу від батьків. Я не знаю, як би з усім цим сама вправлялася, якби не тато, брат. Хто про дрова мав би подбати, хто про сіно і т.д.? А ось тут,

дїлом, чи порадою. Бо ж має більший життєвий досвід, аніж я. Неабияк морально підтримує мене мама Сергія, моя свекруха. Телефонує щодня. А скільки разів, коли хворіли діти, вона забирала нас до себе! Село у них велике. Лікарня на місці. Тож там почуваєш себе набагато захищеніше. Ці турботи, проблеми - вони, начебто, й відволікають думки від тієї клятої війни. Та поки десь заклопотано бігаєш, воно якось не дуже докучає, а тільки спинився, присів і вже відразу: "Чому він не дзвонить? Як він там?" Яюсь його телефон довго був поза зоною. Скільки не старалась набирати – одне й теж. Чоловік довго не виходив на зв'язок. Що я тоді передумала! Уже так була себе накрутила – ледве не до нервового зриву. Потім схаменулась: не треба про лихе думати. Не телефонує, бо не може, бо такі обставини. А коли вже озвався – як камінь на серці спав. І в такій напрузі живеш постійно. Але, якби там не було, нам тут у сто разів легше, ніж їм там, у зоні бойових дій. Бо ми засинаємо не під звуки обстрілів, а під голоси телеведучих, коли забуваємо вимкнути вчасно телевізор. У нас тут мирно, тихо, спокійно. Ми можемо поплакатись на життя батькам, друзям, сусідам. А кому поплачуться на життя наші військові й те мирне населення, що зосталось на тій території, де йде війна, кому нема де діватись? Тож мусимо терпіти, мусимо приймати все так як є.

- Наталю, сім місяців чоловік в зоні АТО. Чи були за цей час якісь у вас побачення, відпустки?

- Через сімейні обставини, Сергій приїздив на десять день додому і ось недавно отримав місячну відпустку. То для нас було таке свято! Я боялась, що Артемчик геть забув тата, не впізнає його, а він відразу пішов на руки. Обійняв

чекати, коли він повернеться з АТО.
- Певне, якби повернутись назад у дівоче минуле, можливо, й не погодились би вийти заміж за прикордонника? – чомусь мимохідь виникає це запитання. Наталя відповідає відразу.

- Любов не вибирає: чи то прикордонник, чи хтось інший за професією. Коли вона приходить – ідеш за нею безборонно. Отак і я, ні на що тоді не подивилась. Думаю, воно й зараз було б так само. Я однак обрала б Сергія. Не знаю, як складеться наше подальше життя. Попереду - щонайменше чотири місяці його перебування на Сході. До цього часу не знаю навіть де: чи то в Донецькій, чи Луганській області? Нам потрібно ще пережити цей час, потрібно, щоб наш тато повернувся до нас живий, здоровий. А далі? Далі я не дуже впевнена в тому, щоб хотіла, аби він продовжив свою службу. Нам потрібно якось думати про власне сімейне гніздечко. Скільки ж то можна жити в чужих хоробах? Можливо, ми спробуємо оселитись на батьківщині Сергія. Там велике, перспективне село. Все на місці: сільрада, школа, лікарня, церква. У нього велика дружня родина. Їх у батьків семеро. Тож без підтримки й допомоги не залишимося. Та це все у майбутньому.

- Про що ви найбільше мрієте? – запитую свою молоду співрозмовницю і вже наперед знаю відповідь на це запитання.

- Щоб швидше скінчилась ця війна. Й не лише для нашої сім'ї, для нашого тата. Я хочу, щоб разом з моїм Сергієм повернулись додому всі чоловіки, всі сини, брати. Бо то неймовірно тяжко чекати дорогу тобі людину з війни. Не з подорожі чи дальніх мандрів, не із заробітків закордонних, а з війни...

Галина ГАВРИЛОВИЧ